

Igitabo ca Daniyeli - Umubare Cumi n'Umunani

Saati

Jeff Pippenger

2023-12-13

Ukuhumekelwa kuyacaca ukuthi isahluko sesithathu sikaDaniyeli simelela umthetho weSonto ngeSonto e-United States. Ku-Isaya isahluko samashumi amabili nantathu, isifebe saseTire, esiphinga namakhosi omhlaba, siyiso isifebe seSambulo esiphinga namakhosi omhlaba. KuSambulo ishumi nesikhombisa, lesi sifebe sibhaliwe ebunzini laso ukuthi: IBhabhiloni Elikhulu.

Na omukazi oyo yali ayambadde ebya langi ya ppulapula ne sikaalletto, nga yeeyonjozza n'enzaabu n'amayinja ag'omuwendo omungi ne luulu; ng'akutte mu mukono gwe ekikompe ekya zaabu ekijjudde eby'omuzizo n'obucaafu bw'obwenzi bwe: Era ku kyenye kye waliwo erinnya eryawandiikiddwa nti, EKYAMA, BABULOONI EKinene, NNYINA W'ABENZI N'EBY'OMUZIZO EBY'ENSI. Okubikkulirwa 17:4, 5.

1950년 이전의 영어 사전들은 이 두 절에 나타난 여자가 로마 가톨릭 교회임을 올바르게 밝혀 주었다. 가톨릭의 박해가 538년부터 1798년까지 자행되었던 암흑시대 이후에, 온 세상은 로마 교회가 땅의 왕들과 더불어 음행하는 그 음녀임을 알고 있었다. 독립선언서는 가톨릭주의의 지배와 더불어 그 음녀와 불경한 관계를 맺었던 세상 왕들의 지배를 배격하기 위한 것으로 마련되었다. 이사야 23장은 그 음녀가 잊힐 것임을 밝힌다. 현대의 어떤 검색 엔진에서도 요한계시록 17장의 음녀에 대한 정의를 가톨릭 교회로 찾을 수 없을 터이니, 이는 하나님의 말씀이 결코 실패하지 아니하며, 하나님의 말씀이 그녀가 잊힐 것이라고 말씀하기 때문이다.

Na siku hiyo itakuwa, kwamba Tiro atasahauliwa miaka sabini, sawasawa na siku za mfalme mmoja; baada ya mwisho wa miaka sabini Tiro ataimba kama kahaba. Twaa kinubi, uzunguke katika mji, wewe kahaba uliyekuwa umesahauliwa; piga kwa utamu, imba nyimbo nyingi, ili upate kukumbukwa. Tena itakuwa baada ya mwisho wa miaka sabini, kwamba Bwana atamwangalia Tiro, naye atarudia ujira wake, naye atafanya uasherati pamoja na falme zote za dunia juu ya uso wa nchi. Na biashara yake na ujira wake vitakuwa utakatifu kwa Bwana; havitawekwa akiba wala hazitahifadhiwa; kwa maana biashara yake itakuwa kwa ajili ya hao wakao mbele za Bwana, ili wale vya kutosha, na kwa mavazi yadumuyo. Isaya 23:15–18.

Kalama ya Nzambi ka yilukaka ve, mpe katuka mvula 1798, ndumba yina melandana na kuzimbana; kansi na bilumbu ya nsuka, ta bambuka diaka moyo na yandi. Ta bambuka moyo na yandi ntangu Sabata ya kilumbu ya sambwadi ya Nzambi kebundisama, mpe yawu kele nsiku mosi ya Bansiku Zomi yina vandaka ntangu yonso ya kubambukilanga moyo. Ta bambuka moyo na yandi ntangu yandi kebaka nzanza na yandi, kebetuka nzila na mbanza mpe kebimisa minkunga ya malembe mpe bankunga mingi. Yandi keyimba bankunga na yandi na nsuka ya bamvula makumi sambwadi, yina kele bilumbu ya ntinu mosi. Ntinu, landila Daniele kapu ya zole, kele kimfumu.

Na kokoso nyonso bana ya bato bafandi, banyama ya zamba mpe bandeke ya likoló apesi yango na loboko na yo, mpe akómisi yo mokonzi likoló na yango nyonso. Yo ozali motó oyo ya wolo. Danieli 2:38.

“Mutwe,” canke “umwami,” vyose ni ibimenyetso vy’ubwami. Ubwami bugereranywa n’“imisi y’umwami umwe” ni Leta Zunze Ubumwe za Amerika. Leta Zunze Ubumwe za Amerika zatanguye ubutegetsi bwazo bwa kihanurwa nk’igikoko c’isi igihe igikomere cica cahabwa maraya wa Babuloni mu 1798. Burabandanya nk’ubwami bwa gatandatu bw’ubuhanuzi bwa Bibiliya gushika kw’itegeko ry’Isabato y’Umusi w’Iyinga. Ubwami nyakuri bw’ubuhanuzi bwa Bibiliya bwategetse koko imyaka mirongo irindwi bwari Babuloni.

Laba, ndisakwiza no kutola imiryango yose yo mu majyaruguru, ni ko Uwiteka avuga, na Nebukadinezari umwami w’i Babuloni, umugaragu wanjye, kandi nzabazana ngo batera iki gihugu, n’abagituyemo, n’aya mahanga yose agikikije; kandi nzabarimbura rwose, mbagire igiteye ubwoba n’ikinyeganyeza, n’amatongo y’iteka ryose. Kandi nzabakuraho ijwi ry’ibyishimo n’ijwi ry’umunezero, ijwi ry’umukwe n’ijwi ry’umugeni, urusaku rw’urusyo n’umucyo w’itabaza. Kandi iki gihugu cyose kizaba amatongo n’igiteye ubwoba; kandi aya mahanga azakorera umwami w’i Babuloni imyaka mirongo irindwi. Nuko imyaka mirongo irindwi nizura, nzahana umwami w’i Babuloni n’iryo hanga, ni ko Uwiteka avuga, mbahora ubugome bwabo, ndetse n’igihugu cy’Abakaludaya, kandi nzakigira amatongo y’iteka ryose. Yeremiya 25:9–12.

Babuloni halisi ilitawala kwa muda wa miaka sabini, ikiwa ni mfano wa ufalme wa siku za mwisho ambao utatawala kwa miaka sabini ya kiishara. Nebukadneza, mfalme wa Babuloni, aliishambulia Yuda mara tatu. Shambulio la kwanza lilikuwa dhidi ya Yehoyakimu, na hapo ndipo miaka sabini ya unabii wa Yeremia ilipoanza. Iliisha kwa kifo cha Belshaza, Mungu alipomwadhibu “mfalme wa Babuloni,” kama alivyomwadhibu mfalme Yehoyakimu mwanzoni mwa ile miaka sabini. Ufalme wa kinabii unaowakilishwa kama “siku za mfalme mmoja” (ufalme mmoja) kuwa “miaka sabini” ulikuwa ni Babuloni, na ufalme wa unabii wa Biblia unaotawala kwa ile miaka sabini ya kiishara katika wakati ambao kahaba wa Tiro amesahauliwa, ni mnyama wa nchi wa Ufunuo kumi na tatu. Mpito kutoka ufalme wa tano hadi wa sita wa unabii wa Biblia mwaka 1798, ni sehemu ya ukweli ambao Yohana anaufafanua katika Ufunuo sura ya kumi na tatu.

Ndzi yima ehenhla ka sava ra lwandle, kutani ndzi vona xivandzana xi huma elwandle, xi ri ni tinhloko ta nkombo ni timhondzo ta khume; naswona ehenhla ka timhondzo ta xona a ku ri ni harhi ta khume, naswona ehenhla ka tinhloko ta xona a ku tsariwe vito ra ku sandza Xikwembu.... Kutani ndzi vona xivandzana xin’wana xi huma emisaveni; naswona a xi ri ni timhondzo timbirhi to fana ni xinyimpfana, kambe a xi vulavula tanihi dragona. Nhlavutelo 13:1, 11.

Inkūngu y’inyanja Yohani yahagazeho mu Ibyahishuwe igice cya cumi na gatatu, igereranya umwaka wa 1798.

“Mu gihe Ubupapa, bwambuwe imbaraga zabwo, bwahatirwaga guhagarika itotezwa, Yohana yabonye ububasha bushya buzamuka kugira ngo busubiremo ijwi ry’igisato kandi bukomeze umurimo wa kinyamaswa umwe w’ubugome n’ugutuka Imana. Ubu bubasha, ari bwo bwa

nyuma buzatera intambara Itorero n'amategeko y'Imana, bugaragazwa n'inyamaswa ifite amahembe asa n'ay'umwana w'intama. Inyamaswa zabubanjirije zari zarazamutse zivuye mu nyanja; ariko yo yazamutse iva mu butaka, bigaragaza ukuzamuka mu mahoro kw'ishyamba yagereranyaga—Leta Zunze Ubumwe z'Amerika.” Signs of the Times, February 8, 1910.

Satwa ya kuuma baharini ilitenganishwa kwa mchanga wa bahari na satwa ya duniani. Ufalme wa tano wa unabii wa Biblia katika mwaka wa 1798 (ukingo wa bahari) uliwakilisha historia ya wakati uliopita, na ufalme wa sita ulikuwa historia ya wakati ujao. Wamillari hawakuona ukweli huu. William Miller alipewa ufahamu kuhusu nguvu ya joka ya upagani na uhusiano wake na ufalme uliofuata uliowakilishwa kama satwa ya Ukatoliki. Ufunuo kumi na tatu hufungua simulizi la nabii wa uongo, yaani nguvu ya tatu kati ya zile nguvu tatu zinazoiongoza dunia hadi Har-Magedoni. Simulizi hiyo huanza kwenye ukingo wa bahari wa mwaka wa 1798.

Izwe Zihlangene zaseMelika ziqala umlando wazo ngophawu lwewundlu, kodwa ziwuphetha umlando wazo zikhuluma njengodrako. Umlando weminyaka engamashumi ayisikhombisa engokomfanekiso wokubusa kwesilo somhlaba umelelwa evesini elilodwa, esahlukweni seshumi nantathu seSambulo, ngokuba lelo vesi libonisa kokubili ukuqala nokuphela kwesilo somhlaba emshweni ofanayo.

Ndzi tlhela ndzi vona xivandzana xin'wana xi huma emisaveni; naswona a xi ri ni timhondzo timbirhi to fana ni ta xinyimpfana, kambe a xi vulavula ku fana ni dragona. Nhlavutelo 13:11.

Dema Dewletên Yekbûyî yên Amerîkayê wek ejdehayekê diaxive, ew yasaya Yekşemê derdixe. Berî ku ew pêkanîna sepanîna îbadeta Yekşemê bi cih bîne, dêrên murted ên Protestanîzmê wê li hev bîn û kontrola siyasî ya hikûmeta murted bigirin, dema ku ew wêneyê heywanê ava dîkin. Dema ku Îlham (û ew vê yekê gelek caran dike) naskir dike ku xizmeta terxankirina wêneyê zêrîn a Nebûkadnesar yasaya Yekşemê temsîl dike, ew dawîya heftê salên sembolîk ên heywana erdê nîşan dide. Daniel, beşên yek ta sê, sê peyamên melekên Vahiyê, beşa çardehan, temsîl dîkin. Meleka sêyemîn di yasaya Yekşemê de dibe rastiyeke zindî.

Nebiyeî olarak, Daniel kitabındaki birden üçe kadar olan bölümler, Vahiy on üçteki yer canavarının simgesel yetmiş yılını temsil eder. Birinci bölümde temsil edilen beslenme sınavı ve Yehoyakim'in simgeselliği, birinci bölümün nebiyeî olarak, birinci meleğin güçlendirilmesi sırasında, ya 11 Ağustos 1840'ta ya da üçüncü meleğin tarihindeki 11 Eylül 2001'de başladığını gösterir.

Babuloni ni taifa lililotawala kwa miaka sabini, na miaka hiyo inawakilisha historia ya Marekani. Miaka sabini ya Babuloni haikukamilika hadi muda mrefu baada ya Nebukadreza kuweka wakfu sanamu ya dhahabu, lakini kwa maana ya kiunabii miaka hiyo sabini ya kiishara ambayo Isaya anaitumia katika sura ya ishirini na tatu inaishia katika sura ya tatu ya Danieli. Wakati okestra ya Nebukadreza inapopiga muziki kwa ajili ya sherehe ya kuwekwa wakfu, chapa ya mnyama inalazimishwa, na wakati huo kahaba wa Tiro na wa Babuloni huanza kuziambia nyimbo zake wafalme wa dunia, huku Israeli iliyoasi ikiinama na kucheza.

Mfalme Nebukadneza akatengeneza sanamu ya dhahabu, ambayo urefu wake ulikuwa dhiraal sitini, na upana wake dhiraal sita; akaiweka katika uwanda wa Dura, katika jimbo la Babeli. Ndipo mfalme Nebukadneza akatuma kuwakusanya wakuu, nawali, maakida, waamuzi, watunza hazina, washauri, maafisa, na watawala wote wa majimbo, waje kwenye kuwekwa wakfu kwa ile sanamu ambayo mfalme Nebukadneza alikuwa ameisimamisha. Ndipo wakuu, nawali, maakida, waamuzi, watunza hazina, washauri, maafisa, na watawala wote wa majimbo wakakusanyika kwa ajili ya kuwekwa wakfu kwa ile sanamu ambayo mfalme Nebukadneza alikuwa ameisimamisha; nao wakasimama mbele ya ile sanamu ambayo Nebukadneza alikuwa ameisimamisha. Kisha mpiga mbiu akapaza sauti kwa nguvu, Ninyi mnaamriwa, enyi watu, mataifa, na lugha, kwamba wakati mtakaposikia sauti ya parapanda, filimbi, kinubi, zeze, zaburi, dulcimeri, na kila namna ya muziki, msujudie na kuiabudu ile sanamu ya dhahabu ambayo mfalme Nebukadneza ameisimamisha; na yeyote asiyeanguka chini na kuabudu, saa iyo hiyo atatupwa katikati ya tanuru ya moto uwakao. Kwa hiyo wakati huo, watu wote waliposikia sauti ya parapanda, filimbi, kinubi, zeze, zaburi, na kila namna ya muziki, watu wote, mataifa, na lugha wakaanguka chini na kuabudu ile sanamu ya dhahabu ambayo mfalme Nebukadneza alikuwa ameisimamisha. Danieli 3:1–7.

Ku “taimu” iyo, kana mu “awa” imwe cheteyo, iyo iri mutemo weSvondo muUnited States, ani naani anoramba kunamata mufananidzo wegoridhe “achakandirwa mukati mechoto chinopfuta kwazvo.” Bhuku roga riri muTestamende Yekare rine shoko rakashandurwa richinzi “awa,” ibhuku raDanieri. Shoko rokuti “awa” muchitsauko chechitatu rinomiririra kusvika kwechiratidzo chechikara. Shoko rokuti “awa” rinomiririrawo shoko romutumwa wokutanga muchitsauko chechina, nokuti ipapo rinofananidzira kunyeverwa kwakaitwa Nebhukadhinezari pamusoro pe “awa” iri kuuya yokutonga kwaMwari.

Uho Danieli, we zina lake lya Belteshaza, akashangala kwa saa imwe, na mawazo yake yakamtaabisha. Mfalme akanena, na kusema, Belteshaza, ndoto hii, wala tafsiri yake, isikutaabishe. Belteshaza akajibu na kusema, Bwana wangu, ndoto hii na iwe kwao wakuchukiao, na tafsiri yake kwa adui zako. Danieli 4:19.

Danyêl hişyariya saeta dadweriya Xwedê ya ku di pêşerojê de dê li ser Nebukadnezarê were, pêşkêşî wî kir; ew saet jî paşê ji aliyê Nebukadnezarê ve hate red kirin. “Saet” a ku di beşa çaremîn de tê gotin, gava ku dîsa di heman beşê de tê bikaranîn, hingê nîşana wê “saet”ê dibe ku dadwerî gihîşt. Di dîroka Milleriyan de, “saet” a yekem a di beşa çaremîn de dê nûneriya hatina milyaketa yekem di sala 1798-an de bike. Ew peyam di 22ê Cotmeha 1844-an de, gava ku dadweriya lêkolînê dest pê kir, hat bicîhkirin. “Saet” a di beşa çaremîn de pêşî sembola peyamekê ya dadweriya ku tê ye, û paşê jî wek sembola ku dadwerî gihîştî ye tê bikaranîn. Bikaranîna yekem a peyva “saet”ê nûneriya 1798-an û hatina milyaketa yekem dike, û bikaranîna duyem nûneriya 22ê Cotmeha 1844-an û hatina milyaketa sêyem dike.

Mpo na ngunga yina mambu yina lungisamaka na zulu ya Nebukadinetsari; mpe basisaka yandi na kati ya bantu, mpe yandi diaka matiti bonso bangombe, mpe nitu na yandi lekwaka na mbenza ya zulu, tii nsuki na yandi kulaka bonso bilele ya mpongo, mpe zolo na yandi bonso minzala ya bandeke. Danieli 4:33.

Sura ya nne “saa” ni ishara, basi, ya 1798 na 1844 pia, ambazo ndizo ncha za mwisho za laana zile mbili za “nyakati saba,” dhidi ya ufalme wa kaskazini (ulioanza mwaka 723 KK) na wa kusini (ulioanza mwaka 677 KK) wa Israeli. Laana hizo mbili, zikimaanisha miaka elfu mbili mia tano na ishirini ya kutawanywa na utumwa, zinawakilisha utekelezaji wa ghadhabu ya kwanza na ya mwisho ya Mungu dhidi ya watu Wake waasi-imani. Zote mbili zilianza kwa hukumu ya Mungu, na mwisho wa kila moja unawakilisha ujumbe wa onyo wa hukumu ya uchunguzi ya Mungu inayokaribia, au kuwasili kwa hukumu ya uchunguzi. Hukumu zote mbili zinazowakilishwa na mwisho wa hukumu zile mbili za “nyakati saba” zinawakilishwa na neno “saa,” katika sura ya nne ya Danieli.

Tukendelea na funzo letu la Danieli sura ya tatu, na katika makala inayofuata tutakamilisha uchunguzi wetu wa neno “saa”.